

Ευγνωμοσύνη – Αγνωμοσύνη – Κυριακή ΙΒ΄ Λουκά.

Ιερομόναχος Ιουστίνος.

Ενώ ο Χριστός μας πορεύεται «διά μέσου Σαμαρείας και Γαλιλαίας» Τον συναντούν δέκα ταλαίπωροι «συφοριασμένοι». Είναι λεπροί.

Η αρρώστια τους ήταν φοβερή τότε, γιατί τότε ήταν ανίατη και άφηνε βαριές αναπηρίες. Όχι μόνο τούτο, αλλά και εθεωρείτο ιερή νόσος. Ήσαν ακάθαρτοι κατά τον Νόμο του Μωυσή (Λευϊτ. 13.45-46).

Έτσι αποκόπτονταν από τη κοινωνία των ανθρώπων. Ήσαν κάτι άλλο πια, όχι πάντως αυτό που λέμε άνθρωπος. Ζούσαν στις ερημιές. Πώς σιτίζονταν, πώς και πού στεγάζονταν; Ξεχωρισμένοι, αποδιωγμένοι. Σκέτη δυστυχία ...

Ωστόσο οι δέκα συναντούν τον Χριστό. Του φωνάζουν από μακριά, όπως έκαναν με κάθε υγιή άνθρωπο. Τον παρακαλούν: «Ιησού επιστάτα, ελέησον ημάς». Τους στέλνει στους ιερείς, που ήσαν αρμόδιοι αναφορικά με την ιερή νόσο. Αυτοί θα τους επανέντασαν στη Συναγωγή.

Δεν τους γιάτρεψε ο Σωτήρας αμέσως, αλλά έβαλε σε δοκιμασία την πίστη τους. Είχαν να οδοιπορήσουν ώσπου να φθάσουν στους ιερείς. Η θεραπεία τους θα ήταν επιβράβευση της πίστεώς τους, η οποία πίστη τους

εικάζουμε ότι θα ήταν δυνατή, αφού δεν φαίνεται να δίστασαν να κάνουν ό,τι τους είπε.

Και ενώ πήγαιναν βρήκαν την υγεία τους! Έγιναν πάλι άνθρωποι από αγρίμια της ερημιάς που ήσαν πριν.

Μα μόνο ένας τους επιστρέφει δοξολογώντας στεντόρεια τον Θεό πρώτα, τον ανώτερο ευεργέτη, δοτήρα κάθε καλού, και πέφτει με ευγνωμοσύνη στα πόδια του Ιησού. «Και αυτός ην Σαμαρείτης», σχισματικός, νόθος Εβραίος, προϊόν επιμειξίας με ειδωλολάτρες.

Ο Λυτρωτής λοιπόν εξωτερικεύει μian εύλογη απορία: «Ουχί οι δέκα εκαθαρίσθησαν; οι δε εννέα που»; Μόνο αυτός ο αλλογενής; Και του χαρίζει και δεύτερη ίαση, την πνευματική – πάντοτε ο ευγνώμων άνθρωπος μάς προδιαθέτει ευμενώς απέναντί του. Τι του λέει; «Πορεύου· η πίστις σου σέσωκέ σε».

Προγνώριζε την αχαριστία των υπολοίπων. Παρά ταύτα τους θεράπευσε όλους. Μας δίνει έτσι το μέτρο: Να κάνουμε το καλό για το καλό και όχι για ευχαριστίες και παλαμάκια. Το καλό ενεργείται άσχετα από την ανταπόκριση ή όχι των αποδεκτών του. Δεν χάνει την αξία του σε καμιά περίπτωση, γι' αυτό είναι και λέγεται καλό. Πλην από μέρους των ευεργετημένων δεν υπάρχει άλλη επιλογή πλην της ευγνωμοσύνης.

Μεγάλο το δώρο που δέχθηκαν οι σημερινοί δύστυχοι, μια που εκτός της υγείας που απόλαυσαν, έπαυε πια και η περιθωριοποίησή τους, η απάνθρωπη βιωτή τους. Μεγάλο το δώρο, άρα μεγάλη και η αχαριστία τους.

Μας δίνεται σήμερα η αφορμή να δούμε το θέμα της αγνωμοσύνης και συναφώς της ευγνωμοσύνης. Η αναλογία εννέα προς ένα είναι συντριπτική και εκφραστική. Σπάνιο δηλαδή το είδος – και πολύτιμο! – η ευγνωμοσύνη.

Η αχαριστία μαρτυρεί άτομο τουλάχιστον άξεστο και ακαλλιέργητο, για να μη πούμε ψυχρό υπολογιστή και συμφεροντολόγο. Μαρτυρεί δε

όχι απλώς άξεστο χαρακτήρα, αλλά μοχθηρό, όταν αντί ευγνωμοσύνης ανταποδίδει κακία, όπως στην περίπτωση του ψαλμωδού Δαβίδ που απόδυρόταν «Αυτοί που μου ανταπόδωσαν κακά αντί αγαθών με συκοφαντούσαν, ενώ εγώ επιδίωκα το καλό» (Ψαλμ. 37.21· πρβλ. 34.12).

Η Γραφή τέτοια όντα τα χαρακτηρίζει περίπου καταραμένα. Η γη δέχεται τη βροχή προς καρποφορία. Αν μένει άκαρπη και στείρα, είναι άχρηστη. Αν επιπλέον βγάζει «ακάνθας και τριβόλους, αδόκιμος και κατάρας εγγύς» (Εβρ. 6.7-8).

Ο απόστολος Παύλος συμπεριλάμβανε την αχαριστία στα μεγάλα κακά που θα επικρατούσαν όταν θα έρχονταν «καιροί χαλεποί» (Β΄ Τιμ. 3.2) – μήπως ήρθαν;

Κάθε αχαριστία έχει τελικό αποδέκτη τον Θεό. Αυτός είναι η αρχική πηγή κάθε καλού, της ζωής φυσικής και ψυχικής, και άρα της συντηρήσεως και υγείας της.

Ο Κύριος όμως ενεργεί ευεργετικά και μέσω ανθρώπων, που σε αυτή την περίπτωση γίνονται εντολοδόχοι και διαχειριστές των αγαθών Του, γίνονται ευεργέτες μας έμμεσοι. Πρόκειται στην ουσία για οικονόμους, δούλους του Θεού, που τους όρισε «επί της θεραπείας αυτού του διδόναι εν καιρώ το σιτομέτριον» στους συνδούλους τους (Λουκ. 12.42).

Θα μνημονεύσουμε τώρα περιπτώσεις από το παλιό παρελθόν για να φοβηθούμε την κατάντια της αχαριστίας.

Οι Εβραίοι σε όλη την ιστορική διαδρομή τους υπήρξαν πράγματι «λαός σκληροτράχηλος» (Βαρούχ 2.30). Γεύονταν ασύλληπτες, ανεπανάληπτες εμπειρίες θείου ελέους, και γρήγορα ξέπεφταν στον γογγυσμό, ακόμη και στην ειδωλολατρία. Η Ιστορία του προχριστιανικού Ισραήλ βρήκε από αφειδείς ευεργεσίες του Θεού και από αχαρακτήριστη ανταπόκριση του εκλεκτού λαού Του, κράμα αγνωμοσύνης και επιπολαιότητας.

Μεγαλύτερη αγνωμοσύνη επιφύλαξαν οι Εβραίοι κατά του Θεανθρώπου, «ος διήλθεν ευεργετών και ιώμενος» (Πρ. 10.38). Ήταν ο θαυμα-

τουργός παντευεργέτης, ο πανάγαθος, ο τέλειος, ο παντοδύναμος και παρά ταύτα Τον σταύρωσαν. Την ημέρα των Βαΐων επευφημούσαν και ζητωκραύγαζαν και φώναζαν «Ωσαννά, ευλογημένος ο ερχόμενος εν ονόματι Κυρίου, βασιλεύς του Ισραήλ» (Ιω. 12.13) και σε λίγες ημέρες ωρύονταν με βδελυγμία «Άρον, άρον, σταύρωσον αυτόν» (Ιω. 19.15).

Ακόμη μεγαλύτερη ήταν η αγνωμοσύνη του Ιούδα. Από όλο τον τότε κόσμο, μόνο δώδεκα πρόσωπα είχαν το μοναδικό, ασύλληπτο και ανεπανάληπτο προνόμιο ν' αποτελούν τον στενό κύκλο του Ιησού. Ένας τους ήταν ο Ιούδας.

Ωστόσο, δεν είχαν ακόμη στεγνώσει τα πόδια του από το νίψιμο του Διδασκάλου (Ιω. 13.12) και κινήθηκαν προς την προδοσία. Δεν είχε ακόμη χαθεί από το στόμα του η γεύση του ψωμιού που τιμητικά του είχε προσφέρει Εκείνος (Ιω. 13.25), και το ίδιο στόμα έδωσε φίλημα, το σύνθημα της συλλήψεως του Σωτήρα (Ματθ. 26.47-49). Όλα δε τούτα «ίνα η γραφή πληρωθή, ο τρώγων μετ' εμού τον άρτον επήρεν επ' εμέ την πτέρναν αυτού» (Ιω. 13.18).

Την αγνωμοσύνη του Ιούδα ως πρότυπο έχει η αγνωμοσύνη των χριστιανών. Αυτή δυνατόν να κατευθύνεται σε τρεις «προορισμούς». Αχαριστία άμεσα στον Θεό, αχαριστία στους ανθρώπους και αχαριστία στο περιβάλλον.

Η λογική και η ταπείνωση, ο νους και η αρετή μάς υποχρεώνουν να αναγνωρίζουμε το καλό και να ευγνωμονούμε τον Θεό πρώτα και μετά τους συνανθρώπους μας και την Κτίση όλη. Αμήν!

Ιερομόναχος Ιουστίνος.

Πηγή : <https://www.koinoniaorthodoxias.org/>